

## NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 36

Fylke:

Fosfoes

Tilleggsspørsmålnr.

Herad:

Spjåberg

Emne:

Helsing, Faste og  
Aasend.

Bygdelag:

Hovind

Oppskr. av:

Arnt Sander

Gard:

Stilleris

(adresse):

Gardheim P. O.  
Spjåberg.

G.nr. 80

Br.nr. 1 og 3.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

## SVAR

1. Nikke på hie betyr "ja."  
Riske " - " - " "Nei"
2. Før i tia var det skikke å helse på alle en måtte etter bygdevien. -  
Fdag er dunn skikke gått av mabr  
Nu helse en bar på hjemtfolk
3. Mannfolka skulle helse fyst
4. Det var å si gudag og bakke med  
hie - var det kvellen het det gudkull  
jenter (og jemaier) meied. -
5. Måtte en prest o. lgn. og folk en  
sjeden Traff løppet - tok en seg  
hatten. Det heter seg at en skulle  
stå med hatten i handa til prest  
eller embetsmann hadde kjøst fosti.  
Men det forfelles om fler en en  
som demonstrerte mot skikken.
6. Tigger og folk som følte seg  
underlegen hadde for skikke å stan  
se vid sofa og stå med hatten mel-  
lem begge hender. For lengre tid  
tilbars en jeg kan minnes var det  
etter hva jeg har hørt også skikke når  
de måtte noen etter veien. -

- 7. Til lægtids, og ved kioska handhelst  
 alle på hverandre. F. hvor dagslage  
 brukes enten den skitke. -
- 8. Når en kom på besøk var det skitke  
 i "handhelse" - "helse pent" - "hel det  
 også" - på alle i huset også på barna
- 9. Ja, - men bare godt kjempe
- 10. Når kiosker klakk høstes skulle  
 en løfte på hatten - kvinnfolk  
 både hatt. Sammen gir  
 med barst hodet - uten hatt.  
 Det samme gjelt for kvinner når  
 de sødd.
- 11. Blotte hne - Fa hatten, av, -  
 og aldri kjør forbi om en kom  
 kjørde etter det likfæge. Like,  
 fæge kjør bestandig i skitt.
- 12. Ukjennit, men Sauris Berge for.  
 fortæll meg engang at det var skitke  
 i helse på kjør og til med å svare  
 dem med de da trakk navn: "Bausi" og  
 "Tass"
- 13. "Sonom" - for 10 - 11 på formiddagen.  
 "Etidag" - fra 10 - 14 på dagen  
 "Eti - lefva" " 14 - 19 . . .  
 "Eti - kvell" " 19 - og senere . . .  
 "Sonatt" var avskjeds betoning  
 og kullen
- 14. "Fady bli hulsinga morn" trukt  
 til alle døgnets tids både som hel-  
 sing og avskjeds betoning. -
- 15. Dette er jo en uting men noe som  
 har glidd inn i ordbuket med telefonen
- 16. Mange trukt idag å svare et "mors" <sup>er</sup>  
 med "Etidag" eller hvis det er "kullen"  
 med "Eti kvell". -

1825

7591

17. Sique "arbe" har jeg hørt blitt  
"brukt som helsing; men idog er  
det en skjeden gang en høser det.
18. Kom en inn der folkene sat tilkords  
og åb det helsinga: Velbetkomme.
19. Nei - gjesten helsir da han på de  
andre som er inn. -
20. Bad han å fa tala me ham på to.  
mannstrånd - eller var en godt kjend  
het det: Kanje få tala me deg litt. -
21. Floy krever god skikke at en banker  
på døra før en går inn. Før i tia var  
enke det brukt men den fremmede  
brukt å skrape med føtterne - førte  
biene" godt utafør døra før en gikk  
inn slik at de som var inn bleivarsla.
22. Kom inn" er svar på banking. Var det  
en fremmed som kom skulle en så  
"gudog" og ta av seg hatten, men bli
23. stående til en blei bitt sitte, og  
det blei satt fram stol til ham
24. Hatten av straks en kom inn.
25. Det bli satt fram stol og: Du  
får sitte"
26. Ja - var Karen flattere dressa en  
som så het det nokk kanski: Du  
sitte inn i kammeret" - eller stua.
27. og så den fremmede sitt navn -  
var det da håndhelsing med verben
28. og så alltid å sitte inn" -
29. Tumbuden gjester bli tatt inn  
av verdsfolket. De stod på fram,  
men (trappa) og tok inn" med hand.

helsing og et velkommen, -  
hvis ~~de~~ ikke var det en søn, datter  
eller slektning <sup>av triser</sup> som ønska velkom-  
men i deres ~~old~~-iser hvis velsfalket  
var gamle.

30. "Ferd" - var avskjedsreisen og "Ferd"  
" var avare

31a. "Du får ha ferde da, og så får du  
"leva så vel" -

31b. "Du får ha ferde og Takk, og så får  
du ha det så bra" -

32. Nei

33. "

34. Ukjent

35. - " -

36. - " - / når de giller små barn er det å

37. - " - (Si en klem - ikke kisse, men ta <sup>armut halsen</sup> <sub>noe små af øret</sub>)

39. "Bjerte nasa" var nok bruket men  
"de var jo bare i kjensla" - eller av  
slektinge. -

40. Godt kjente kunne gjør det - andre ikke.

41. "Stela nasan" - det var å slikke tom-  
melpefingeren mellom peke og langfin-  
geren å vise fram tuppen av tommel-  
fingeren til barnet - og så var det  
å sette på nasan" igjen.

42. "Legge gokjaka" - var mest bruket  
"mellom foreldre og barn men

43. godt kjente og slektinge kunne  
også legge gokjaka med barna;

44. men guttene kunne også på leven  
sillate seg å legge gokjaka med  
ei jente og gi "ho en klem" så alle  
så det - når de var godt kjente -  
enke ellers.

1287

44. Til lykkel "brüktis vid konfir.  
"masjon - forlovelse og tryllup. -  
Andre brüke ordet gradilene" istedi.

45. Esö jül - godt tryllar - go päski - pinse  
ell. glädlig jül, som för bli mer brükt.

Vid barnfødsel: Til lökke med den  
vise" - vid tryllup og forlovelse  
önskes - "til lökke" -

46. Flaag sies mest: kondaleres - för  
sa manne oftest vid slike höve  
ingen ting når manne tok i  
hånd - takket i slike höve sies

47. ofte mer en ord. - Svaret var  
da et håndtryk -  
eller det blei sagt:

"Du gikk den veien alikevel"  
og svant:

"Ja lia var vel omme" -

48. För i lia var det jo skikk at  
kista med liket stod i kjennet  
til begravelsen, og enten klakke  
ren eller en annen tok til liket,  
för de reiste til kirken. Den som  
tok til liket holdt da en liten  
tale og andakt samtidig som han  
ofte fløst inn en takk for den døde.  
Fløz med gravkapeller og dunsloz  
er det presken som takker for den døde.

49. "Osa på aksla" - er den måte som  
 "opfer" blir brukt. - "Pesa nasa"  
 og rekke stunge" - er uskyldige  
 "fakter inntil del å osa på aksla"
50. Til god kjempe vet du del du"  
 Til overordnede og fremmede - "Di"
51. Nei. -